

5. Clair M. W. Business cycles / Mitchell Wesley Clair. – Berkeley : University of California Press, 1913. – 640 p.
6. Sandholtz W. The Highest Stakes: The Economic Foundations of the Next Security System / W. Sandholtz, M. Borrus, J. Zysman, K. Conca, J. Stowsky, S. Vogel, S. – Oxford : Oxford University Press, 1992. – 262 p.
7. Ареф'єва О. В. Планування економічної безпеки підприємств / О. В. Ареф'єва, Т. Б. Кузенко. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2005. – 170 с.
8. Бендиков М. Экономическая безопасность промышленного предприятия в условиях кризисного развития / М. Бендиков // Менеджмент в России и за рубежом. – 2000. – № 2. – С. 17–29.
9. Жаліло Я. А. Теорія та практика формування ефективної економічної стратегії держави : монографія / Я. А. Жаліло. – К. : НІСД, 2009. – 336 с.
10. Живко З. Б. Захист інформаційних ресурсів в управлінні системами економічної безпеки підприємства / З. Б. Живко // Економічний простір : зб. наук. праць ДВНЗ. – Вип. 17. – Дніпропетровськ: ДВНЗ, 2008. – С. 166–173.
11. Ilyash O. The principles of state regulation in the sphere of socio-economic security of Ukraine / Olga Ilyash // Economic Annals-XXI. – No. 7-8(1). – P. 24–28 (in Eng.).
12. Коробчинський О. Л. Методика формування системи економічної безпеки підприємства / О. Л. Коробчинський // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 4. – С. 41–45.
13. Мунтіян В. І. Економічна безпека України / В. І. Мунтіян. – К. : КВЦ, 1999. – 462 с.
14. Самойленко Ю. Економічна безпека України: правовий аспект [Електронний ресурс] / Ю. Самойленко, М. Григорчук // Журнал Верховної Ради України «Віче». – 2013. – Вип. 17. – Режим доступу : <http://www.viche.info/journal/3838>
15. Сорокіна І. В. Теоретико-методологічні аспекти формування системи економічної безпеки підприємства / І. В. Сорокіна // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 12. – С. 114–122.
16. Соловьев А. И. Экономическая безопасность хозяйствующего субъекта / А. И. Соловьев // Конфидент. – 2002. – № 3. – С. 45–50.
17. Тарасюк Г. М. Економічна безпека як критерій ефективності економічної стратегії держави / Г. М. Тарасюк. – Житомир : Вісник ЖДТУ. – 2010. – Вип. № 4. – С. 191–193.
18. Шаваев А. Г. Безопасность корпораций. Криминологические, уголовно-правовые и организационные проблемы / А. Г. Шаваев. – М. : Концерн «Банковский Деловой Центр». 1998. – 240 с.
19. Шнилко О. С. Економічна безпека ієрархічних багаторівневих систем: регіональний аспект / О. С. Шнилко. – К. : Генеза, 2006. – 288 с.
20. Андрушкін Б. М. Економічна та майнова безпека підприємства і підприємництва. Антирейдерство / Б. М. Андрушкін, Ю. Я. Вовк, П. Д. Дудкін та ін. – Тернопіль : Крок, 2008. – 424 с.
21. Шлыков В. В. Комплексное обеспечение экономической безопасности предприятия / В. В. Шлыков. – СПб. : Питер, 1999. – 138 с.
22. Слободяник Т. М. Запровадження комплексної системи економічної безпеки та оцінка її ефективності на сучасному підприємстві / Т. М. Слободяник // Економічний простір. – 2008. – № 12/2. – С. 22–27.
23. Проблеми управління економічною безпекою суб'єктів господарювання : монографія / О. А. Кириченко, М. П. Денисенко, В. С. Сідак, С. М. Лаптев, С. А. Срохін, О. І. Захаров, П. Я. Пригунов та ін. – К. : ІМБ Університету економіки та права «КРОК», 2010. – 412 с.
24. Пастернак-Таранушенко Г. Безпека: система, підсистема, оцінки, нова зброя / Г. Пастернак-Таранушенко // Економіка України. – 2000. – № 12. – С. 53–57.
25. Новикова О. Ф. Економічна безпека: концептуальні визначення та механізми забезпечення : монографія / О. Ф. Новикова, Р. В. Покотиленко. – Донецьк : НАН України, Ін-т економіки промисловості, 2006. – 408 с.

Стаття надійшла до редакції 11.08.2014

УДК 336.748.12:330.342.173

В. С. Бойкоздобувач кафедри економічної теорії,
Львівська комерційна академія, Україна
vera-boyko-99@mail.ru

ЕКОНОМІЧНА СВОБОДА ТА АНТИІНФЛЯЦІЙНА ПОЛІТИКА

Анотація. У статті досліджено антиінфляційні властивості окремих компонентів індексу економічної свободи від Фонду Heritage. За даними 24 трансформаційних економік виявлено, що гальмуванню інфляції сприяють: лібералізація зовнішньої торгівлі, дотримання прав власності, зниження корупції, свобода фінансової, підприємницької та інвестиційної діяльності (меншою мірою). Протилежний вплив справляють фіскальна свобода і зменшення урядових витрат. Не виявлено залежності динаміки ВВП від досягнутого рівня економічної свободи, однак такий вплив мають зміни цього показника.

Ключові слова: інфляція; економічна свобода; трансформаційна економіка.

Vira Boyko

Researcher, Lviv Commercial Academy, Ukraine
10 Tuhan-Baranovsky Str., Lviv, 79005, Ukraine

ECONOMIC FREEDOM AND ANTI-INFLATION POLICY

Abstract. In this paper, the anti-inflationary properties of the Index of Economic Freedom individual components from the Heritage Foundation have been analyzed. The contribution of this paper is twofold. Firstly, within the data of 24 transformation economies, it is fetched out that such factors as foreign trade liberalization, protection of property rights, lower corruption, freedom of financial, business and investment activities (to less extent) contribute to a decrease in inflation, and the opposite effect is exerted by fiscal freedom and lower government spending. Also, it is found that labor market regulations are neutral in respect to inflation. Secondly, it is established that dynamic of changes in economic freedom have an expansionary effect on output measured by the gross domestic product, while there is no relationship between GDP growth and the level of economic freedom. For Ukraine, it is argued that liberalization of financial, business and investment activities is of crucial importance in order to conduct anti-inflationary policies.

Keywords: inflation; economic freedom; transformational economy.

JEL Classification: E24, E29, H50, H64, F42

В. С. Бойко

соискатель кафедры экономической теории, Львовская коммерческая академия, Украина

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СВОБОДА И АНТИИНФЛЯЦИОННАЯ ПОЛИТИКА

Аннотация. В статье исследованы антиинфляционные свойства отдельных компонент индекса экономической свободы, который определяется Фондом Heritage. На основе данных 24 трансформационных экономик обнаружено, что снижению инфляции способствуют: либерализация внешней торговли, соблюдение прав собственности, снижение коррупции, свобода финансовой, предпринимательской и инвестиционной деятельности (в меньшей степени). Противоположное влияние оказывают фискальная свобода и уменьшение правительственных расходов. Не выявлено зависимости динамики ВВП от достигнутого уровня экономической свободы, однако такое влияние оказывают динамические изменения этого показателя.

Ключевые слова: инфляция; экономическая свобода; трансформационная экономика.

Постановка проблеми. Відновлення інфляційної динаміки від початку 2014 року поновлює дискусію щодо шляхів і методів проведення антиінфляційної політики в Україні. У контексті поширених побоювань стосовно неметарних чинників інфляційної динаміки стають актуальними міркування щодо браку економічної свободи як пояс-

нення для значного інфляційного потенціалу, який виявляє себе в періоди погіршення «фундаментальних» макро-економічних показників (сальдо бюджету, пропозиція грошової маси, умови торгівлі тощо). Більшість дослідників переконана, що потрібно володіти таким арсеналом засобів антиінфляційної політики, який поєднує стандартне

обмеження сукупного попиту засобами фіскальної і монетарної політики із заходами інституційного (структурного) характеру.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Емпіричні дослідження Х. Андреса та І. Ернадо (Andres & Hernando, 1999) [1], Р. Барро (Barro, 1996) [2], А. Бассаніні та С. Скарпетти (Bassanini & Scarpetta, 2001) [3], К. Кіліча і Ф. Арікі (Kilic & Arica, 2014) [4] показують стійкий обернений зв'язок між інфляцією та економічним зростанням, хоч цього може не бути за умови низької інфляції¹. Зазначені результати отримано П. Лунгані й Н. Шітс (Loungani & Sheets, 1995) [5] для трансформаційних економік. Як продемонстровано М. Даміан (Damian, 2010) [6], С. Дібоглу і А. Кутаном (Dibooglu & Kutun, 2005) [7], Ф. Хаммерманом (Hammermann, 2007) [8], Ф. Гасановим та К. Хасанлі (Hasanov & Hasanli, 2011) [9], А. Мехотроу і Т. Слачіком (Mehrotra & Slacik, 2009) [10], М. Візек та Т. Броз (Vizek & Broz, 2007) [11], для нестабільних економік додаткові труднощі створює слабкість монетарних механізмів скорочення інфляції. На думку А. Шехтер (Schaechter 2007) [12], це привертає увагу до інших причин: регулювання заробітної плати, умови торгівлі, продуктивність праці, доларизація економіки. Немонетарні механізми антиінфляційного впливу, які стосуються інституційних чинників², зручно проаналізувати за допомогою синтетичних індексів економічної свободи. Переважно досліджується вплив інвестицій на зростання ВВП, що відображено у працях М. Бенгоа і Б. Санчес-Робле (Bengoa & Sanchez-Robles, 2003) [13] та Ф. Карлсона і С. Лундстрому (Carlsson & Lundstrom, 2002) [14], хоч не бракує аналізу й інших функціональних залежностей. Н. Рубіні та Х. Сала-і-Мартін (Roubini & Sala-i-Martin, 1995) [15] встановили зв'язок інфляції зі ступенем розвитку фінансового ринку, К. Коттареллі, М. Гріффітс і Р. Могдахам (Cottarelli, Griffiths, & Mogdaham, 1998) [16], П. Лунгані та Н. Шітс (Loungani & Sheets, 1995) [5] – із рівнем незалежності центрального банку, а Ф. Аль-Мархубі (Al-Marhubi, 2000) [17], М. Браун і Р. Ді Телла (Braun & Di Tella, 2004) [18] та С. Гош і К. Неанідіс (Ghosh & Neanidis, 2010) [19] – із поширенням корупції. Водночас, бракує емпіричних оцінок впливу економічної свободи на макроекономічні показники країн Центральної і Східної Європи (ЦСЄ) та колишнього Радянського Союзу.

Мета статті – здійснити аналітичний огляд і емпіричну оцінку зв'язку між економічною свободою та інфляцією у трансформаційних економіках для вироблення адекватної антиінфляційної політики за умов неможливості (або недоцільності) використання стандартних монетарних інструментів.

Основні результати дослідження. Спочатку стисло охарактеризуємо структуру двох найбільш поширених індексів економічної свободи – від Інституту Фрейзера (Канада) та Фонду Heritage (США). Далі докладніше проаналізуємо механізми антиінфляційного впливу окремих чинників економічної свободи і представимо результати регресійного аналізу, який дозволяє перевірити адекватність відповідних теоретичних припущень для трансформаційних економік.

Індекси економічної свободи. Для оцінки ступеня економічної свободи зазвичай використовуються або окремі показники, як премія «чорного ринку» при обміні іноземної валюти, або різноманітні індекси. Індекс від Інституту Фрейзера має п'ять основних вимірів: 1) розмір державно-

го сектору, 2) правова структура і захист майнових прав, 3) надійність грошової одиниці, 4) свобода зовнішньої торгівлі й потоків капіталу, 5) регулювання кредитної діяльності, ринку праці та підприємницької сфери [23]. Як зауважують Я. Де Хаан, С. Лундстром і Я.-Е. Штурм (De Haan, Lundstrom, & Sturm, 2006) [24], приймається, що лібералізація економічного середовища стимулює економічне зростання. Спірні питання стосуються розміру урядового сектору, адже високі податки не завжди погіршують динаміку доходу, а видатки потрібні для надання необхідних послуг (усе залежить від їх якості).

Індекс економічної свободи від Фонду Heritage враховує 10 позицій: 1) захист прав власності, 2) поширення корупції, 3) фіскальна свобода, 4) рівень урядових видатків, 5) свобода підприємницької діяльності, 6) регулювання ринку праці, 7) монетарна свобода, 8) свобода зовнішньої торгівлі, 9) свобода інвестиційної діяльності, 10) фінансова свобода³. Кожен із аспектів економічної свободи оцінюється за шкалою від 0 до 100 (чим вище значення, тим вищим є рівень економічної свободи). Агрегований показник для кожної країни розраховується як середнє значення за переліченими 10 окремими позиціями.

Обидва індекси – від Інституту Фрейзера та Фонду Heritage – враховують відкритість економіки, ступінь державного втручання в економіку, поширення корупції і деформатії в регулятивній сфері. Ф. Карлссон та С. Лундстром (Carlsson & Lundstrom, 2002) [14] відмічають, що зазвичай використання різноманітних індексів економічної свободи приносить подібні результати [14], а Я. Де Хаан, С. Лундстром і Я.-Е. Штурм (De Haan, Lundstrom, & Sturm, 2006) [25] вважають, що притаманна таким індексам суб'єктивність не є аргументом проти їхнього застосування в емпіричних дослідженнях.

Механізми антиінфляційного впливу інституційних чинників. Переважно увагу зосереджують на механізми зв'язку між інституційними чинниками та економічним зростанням [13; 14], але, на наш погляд, подібний вплив може реалізовуватися опосередковано – через інфляцію.

Як теоретично довели С. Гош і К. Неанідіс (Ghosh & Neanidis, 2010) [19], корупційні дії (зменшення податкових надходжень, збільшення урядових видатків та зниження їх продуктивності) призводять до більшого сеньйоражу, вищих податків і прискорення інфляції, а це знижує рівноважний рівень доходу. Ф. Аль-Мархубі (Al-Marhubi, 2000) [17] встановив негативний вплив корупції на інфляцію, а А. Самімі та М. Абедіні (Samimi & Abedini, 2012) [26] виявили, що такий результат може пояснюватися по-різному: а) створенням можливостей для отримання інфляційного податку, б) «тінізацією» економіки, що підвищує важливість інфляційного податку як джерела надходжень до бюджету, в) високим дефіцитом бюджету.

Як стверджують Г. Абед і Г. Даводі (Abed & Davoodi, 2000) [28], для трансформаційних економік найбільш надійним засобом зниження корупції видаються структурні реформи, які орієнтовані на зростання ступеня економічної свободи. Менш ефективними називаються правові заходи та підвищення прозорості діяльності урядових установ за допомогою засобів масової інформації й громадських організацій.

М. Моханті та М. Клау (Mohanty & Klau, 2001) [29], Н. Рубіні й Х. Сала-і-Мартін (Roubini & Sala-i-Martin, 1995) [15] довели емпірично, що інфляція здатна впливати на

¹ Спроби виявити емпірично деякий «пороговий» рівень інфляції, що визначає перехід від експансійного до рестрикційного впливу, позначилися результатами в доволі широкому діапазоні: від 8%, як отримано М. Сарелом (Sarel, 1995) [20], до 40%, як розрахували М. Бруно і В. Істерлі (Bruno & Easterly, 1998) [21]. У дослідженні Р. Бурдекіна, А. Дензау, М. Кейла, Т. Сітхіота та Т. Віллета (Burdekin, Denzau, Keil, Sitthiyot, & Willett, 2004) [22] інфляційний «поріг» становить 8% для промислових країн, тоді як лише 3% – для країн, що розвиваються.

² За визначенням Нобелівського лауреата Д. Нортона (North, 1991) [23], інституції – це створені практикою людської діяльності обмеження, що структурують політичні, економічні та суспільні взаємодії. Їх складають неформальні обмеження (звички, традиції, правила поведінки) і законодавчі правила (конституція, законодавчі норми, права власності), які мають за мету створення порядку та зменшення невизначеності в суспільстві.

³ Т. Міллер і А. Кім (Miller & Kim, 2014) [27] вважають, що такий набір індикаторів вичерпно характеризує три принципи економічної свободи: 1) надання більших можливостей кожній особистості, 2) недискримінаційний характер економічної діяльності, 3) відкрита конкуренція. Водночас це передбачає радше максимальну автономію, ніж анархію суб'єктів підприємницької діяльності.

економічне зростання не безпосередньо, а через фінансовий ринок. І така залежність, як показали Ч.-Ч. Лі та С. Вонг (Lee & Wong, 2005) [30], може бути взаємною. К. Коттареллі, М. Гріффітс і Р. Могдахам (Cottarelli, Griffiths, & Mogdaham, 1998) [16] та П. Лунгані й Н. Шітс (Loungani & Sheets, 1995) [24] виявили, що у трансформаційних економіках додатковими антиінфляційними чинниками є незалежність центрального банку та підтримання фіксованого обмінного курсу. С. Кнак і П. Кіфер (Knack & Keefer, 1995) [31] показали, що, окрім гальмування інфляції, для економічного зростання та інвестицій критично важливим є захист прав власності. А. Бассаніні й С. Скарпетта (Bassanini & Scarpetta, 2001) [3] довели, що лібералізація фінансового ринку полегшує дифузію технологій та диверсифікацію ризику, хоч нижча ризикованість може схилити до зменшення заощаджень. Водночас, Н. Рубіні й Х. Сала-і-Мартін (Roubini & Sala-i-Martin, 1995) [15] зауважують, що уряд може бути зацікавленим у стримуванні розвитку фінансового ринку, адже це дозволяє дешевше фінансувати дефіцит бюджету.

Можна припустити, що серед причин нестабільності інфляції та економічного зростання в Україні є нерозвиненість багатьох необхідних інститутів, які опосередковують зв'язки між ринком, державою і суспільством. Згідно з індексом економічної свободи від Фонду Heritage за 2013 рік, рівень захисту майнових прав оцінено у 30 балів, інвестиційної свободи та боротьби з корупцією – відповідно 20 і 23 бали, впорядкування урядових витратків – 29 балів, свободи підприємницької діяльності – 47 балів. І навіть попри те, що фіскальна свобода є високою – 78 балів (головним чином за рахунок низьких ставок оподаткування), цього недостатньо для мінімізації обсягів «тіньової» економіки, яка сягає 50% ВВП.

Емпіричні результати. Для вивчення впливу економічної свободи на інфляцію у 24 трансформаційних економіках нами використано індекс економічної свободи від Фонду Heritage за 2013 рік. Не враховувалися показники країн Середньої Азії (окрім Казахстану), які становлять, на наш погляд, достатньо специфічне середовище, що вирізняється за структурою виробничого сектору, особливостями політичного життя, ментально та інституційно. За таких умов доволі простий інструментарій одномірного регресійного аналізу, який не бере до уваги специфіку окремих країн, може бути надмірним спрощенням (рис. 1).

Як досягнутий вищий рівень, так і висхідні зміни індексу економічної свободи знижують інфляцію (рис. 2). Оцінки для рівнів цього індексу (дані для України не враховувалися як екстремальні) показують, що кожен додатковий бал позначається зниженням інфляції на 0,25 пп. Якби Україна підвищила власний показник економічної свободи з нинішніх 46 до 65 балів (середнє значення країн ЦСЄ), то це мало б знизити інфляцію на 5 пп. Водночас оцінки для змін індексу економічної свободи, що стосуються короткострокової динаміки, є набагато відчутнішими: кожен додатковий бал економічної свободи знижує інфляцію на 0,8 пп.

Антиінфляційний вплив економічної свободи мав би трансформуватися у стимулювання динаміки ВВП. Такий

результат отримано для змін індексу Heritage (рис. 2б), але цього не відбувається для відповідних рівнів (рис. 2а).

Оскільки регресійна залежність темпу зростання ВВП від індексу економічної свободи характеризується набагато нижчим значенням коефіцієнту детермінації R^2 , то це лише підсилює висновок, що економічна свобода має більший безпосередній вплив на інфляцію, ніж на економічне зростання. Такий характер функціональної залежності може означати, що задокументований у багатьох дослідженнях сприятливий вплив економічної свободи на зростання ВВП здійснюється опосередковано – через зниження інфляції. Позитивний короткочасний вплив економічної свободи на динаміку ВВП не видається маргінальним: кожен додатковий бал збільшує ВВП на 0,37%.

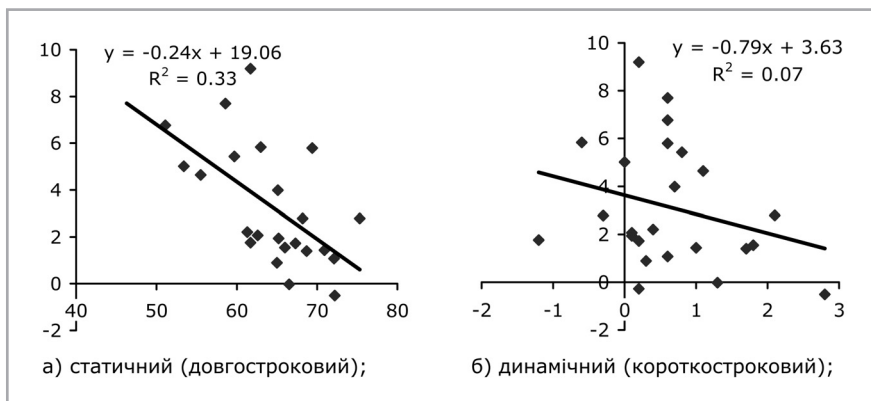

Рис. 1. Вплив індексу економічної свободи на інфляцію, 2013 р.

Джерело: Власні розрахунки автора за даними Фонду Heritage [www.heritage.org/index/explore]

Найвідчутнішого гальмування інфляції можна очікувати від лібералізації зовнішньої торгівлі (рис. 3). Відповідний регресійний коефіцієнт виявився найвищим (-0,45), як і коефіцієнт детермінації R^2 (0,57). Відчутним антиінфляційним чинником стають кращі гарантії прав власності та нижчий рівень корупції. Як виявлено М. Брауном і Р. Ді Телло (Braun & Di Tella, 2004) [18], вплив корупції може бути слабшим, якщо врахувати можливу взаємну причинність⁴.

Чинниками гальмування інфляції є також свобода інвестиційної та підприємницької діяльності й лібералізація фінансового ринку, хоч відповідні коефіцієнти порівняно незначні. Антиінфляційний вплив зазначених чинників посилюється понад удвічі (при цьому значення R^2 зростає до 0,28; 0,12 і 0,25 відповідно), якщо виключити дані для України. Зрозуміло, що всі три типи лібералізації – інвестиційна, підприємницької діяльності та фінансового ринку – можуть стати вагомим резервом антиінфляційної політики.

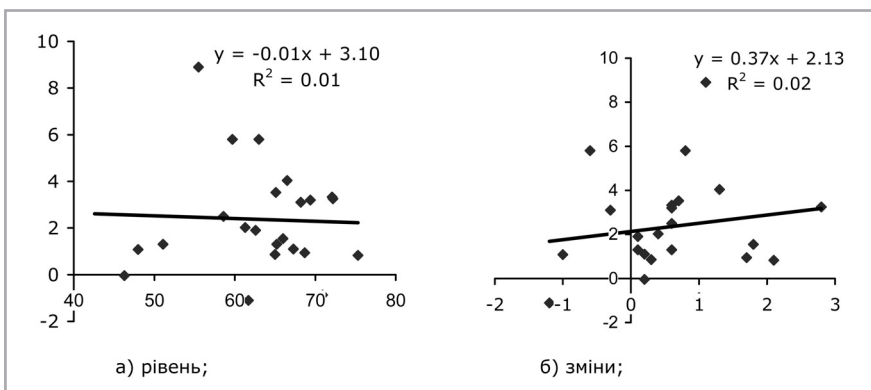

Рис. 2. Вплив індексу економічної свободи на темп зростання ВВП (%), 2013 р.

Джерело: Власні розрахунки автора за даними Фонду Heritage [www.heritage.org/index/explore]

⁴ Попри те, що поєднання високої корупції та низької інфляції в Україні виглядає аномально, вилучення даних нашої країни лише незначною мірою підвищує значення регресійного коефіцієнта – від 0,9 до 0,12 (при цьому коефіцієнт детермінації R^2 зростає до 0,34).

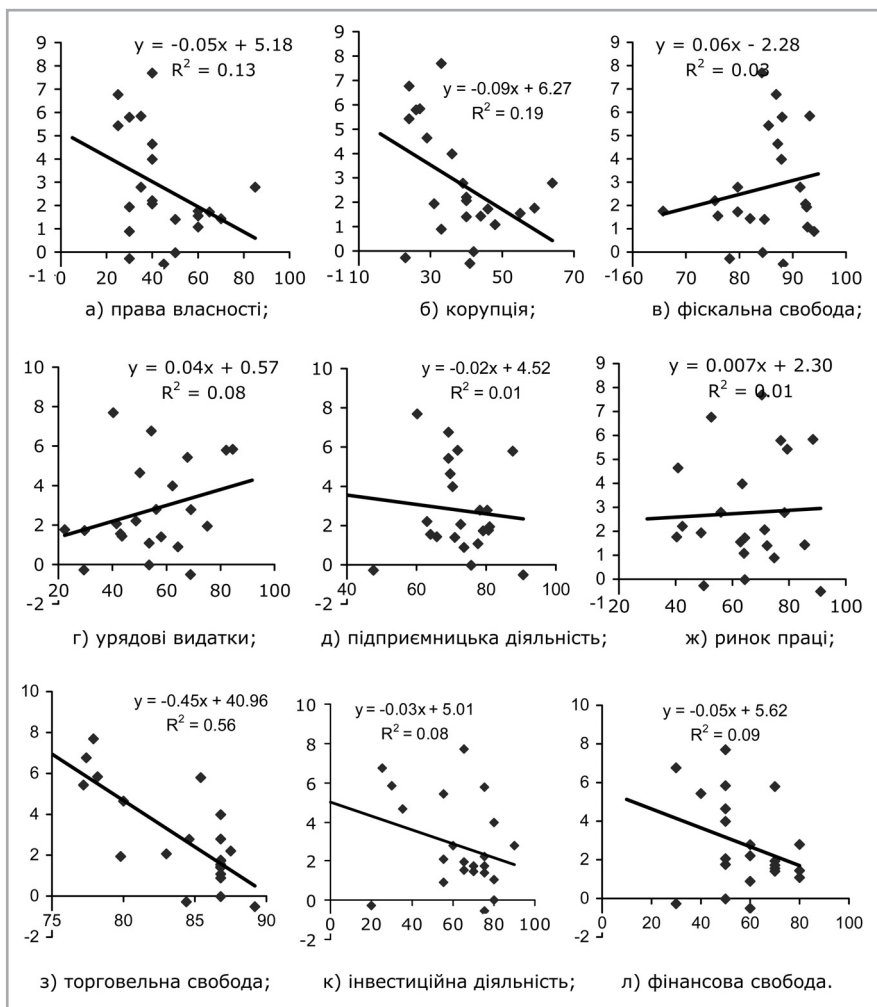

Рис. 3. Вплив на інфляцію компонент індексу економічної свободи, 2013 р.

Джерело: Власні розрахунки автора за даними Фонду Heritage [www.heritage.org/index/explore]

Виразними інфляційними чинниками виявилися фіскальна свобода і зменшення урядових видатків. Такий результат виглядає дещо незвичним – він може означати важливість державного сектору для трансформаційних економік. Надмірне зменшення урядових видатків імовірно пов'язано із недостатніми інвестиціями в модернізацію інфраструктури чи розвитку людського капіталу (освіта, охорона здоров'я). Подібно зниження податків на доходи фізичних та юридичних осіб може перешкоджати залученню іноземних інвестицій, оскільки бракуватиме сучасної інфраструктури та ефективної соціальної сфери, а супутнє погіршення сальдо бюджету – провокувати цінову і грошову нестабільність.

Нейтральними щодо інфляції є регулятори ринку праці. Передусім це відбиває високу гнучкість заробітної плати у трансформаційних економіках, зокрема за рахунок слабкості інституційних чинників, яка нівелює вплив адміністративних регуляторів. Подібно впливає слабкість профспілкового руху практично у всіх трансформаційних економіках (окрім Польщі).

Висновки. У результаті проведеної оцінки даних 24 трансформаційних економік нами з'ясовано, що як вищий рівень, так і висхідні зміни індексу економічної свободи від американського Фонду Heritage асоціюються зі зниженням інфляції. Досягнутий рівень економічної свободи не впливає на динаміку ВВП, однак такий вплив мають зміни цього показника. З-поміж окремих компонентів індексу економічної свободи зниженню рівня інфляції сприяють: лібералізація зовнішньої торгівлі, дотримання прав власності, зменшення корупції, свобода фінансової,

підприємницької та інвестиційної діяльності (меншою мірою). Протилежний вплив справляють такі чинники, як фіскальна свобода й зменшення урядових видатків. Нейтрально щодо інфляції виглядає регулювання ринку праці. Для України важливим інструментом антиінфляційної політики ми вважаємо лібералізацію інвестиційної і підприємницької діяльності та фінансового ринку.

Література/References

- Andres, J., & Hernando, I. (1999). Does Inflation Harm Economic Growth? Evidence from the OECD. In M. Feldstein (Ed.), *The Costs and Benefits of Price Stability*. Chicago: University of Chicago Press, 315-348.
- Barro, R. (1996). Inflation and Growth. *Review of Federal Reserve Bank of St. Louis*, 153-169.
- Bassanini, A., & Scarpetta, S. (2001). The Driving Forces of Economic Growth: Panel Data. Evidence from the OECD Countries. *OECD Economic Studies*, 33(2), 9-56.
- Kilic, C., & Arica, F. (2014). Economic Freedom, Inflation Rate and their Impact on Economic Growth: A Panel Data Analysis. *Romanian Journal for Economic Forecasting*, 1, 160-176.
- Loungani, P., & Sheets, N. (1995). Central Bank Independence, Inflation and Growth in Transition Economies. *International Finance Discussion Paper No. 519*. Washington: Board of Governors of the Federal Reserve System.
- Damian, M. (2010). The Disinflation Process in Romania within the Context of the European Integration. *The Annals of The «Stefan cel Mare» University of Suceava*, 10(1), 45-54.
- Dibooglu, S., & Kutan, A. (2005). Sources of inflation and output movements in Poland and Hungary: Policy implications for accession to the economic and monetary union. *Journal of Macroeconomics*, 27(2), 107-131.
- Hammernann, F. (2007). Nonmonetary Determinants of Inflation in Romania: A Decomposition. *Kiel Working Paper No. 1322*. Kiel: The Kiel Institute for the World Economy.
- Hasanov, F., & Hasanli, K. (2011). Why had the Money Market Approach been irrelevant in explaining inflation in Azerbaijan during the rapid economic growth period? *Middle Eastern Finance and Economics*, 10, 136-145.
- Mehrotra, A., & Slacik, T. (2009). Evaluating inflation determinants with a money supply rule in four Central and Eastern European EU member states. *BOFIT Discussion Papers No. 18*. Helsinki: Bank of Finland.
- Vizek, M., & Broz, T. (2007). Modelling Inflation in Croatia. *EIZ Working Papers No. EIZ-WP-0703*. Zagreb: The Institute of Economics.
- Schaechter, A. (2007). What Monetary Policy Framework Fits Ukraine? Ukraine: Selected Issues. *Country Report No. 07/04*. Washington: International Monetary Fund, 33-45.
- Bengoa, M., & Sanchez-Robles, B. (2003). Foreign direct investment, economic freedom and growth: new evidence from Latin America. *European Journal of Political Economy*, 19(3), 529-545.
- Carlsson, F., & Lundstrom, S. (2002). Economic Freedom and Growth: Decomposing the Effects. *Public Choice*, 112(3-4), 335-344.
- Roubini, N., & Sala-i-Martin, X. (1995). A growth model of inflation, tax evasion, and financial repression. *Journal of Monetary Economics*, 35(2), 275-301.
- Cottarelli, C., Griffiths, M., & Mogdham, R. (1998). The Nonmonetary Determinants of Inflation: A Panel Data Study. *IMF Working Paper No. WP/98/23*. Washington: International Monetary Fund.
- Al-Marhubi, F. (2000). Corruption and inflation. *Economic Letters*, 66(2), 199-202.
- Braun, M., & Di Tella, R. (2004). Inflation, inflation variability, and corruption. *Economics & Politics*, 16(1), 77-100.
- Ghosh, S., & Neanidis, K. (2010). Corruption in Public Finances, and the Effects on Inflation, Taxation, and Growth. *Economics and Finance Working Paper No. 10-14*. London: Brunel University.
- Sarel, M. (1995). Nonlinear Effects of Inflation on Economic Growth. *IMF Working Paper No. WP/95/56*. Washington: International Monetary Fund.
- Bruno, M., & Easterly, W. (1998). Inflation Crises and Long-Run Growth. *Journal of Monetary Economics*, 41(1), 3-26.
- Burdekin, R., Denzau, A., Keil, M., Sitthiyot, T., & Willett, T. (2004). When Does Inflation Hurt Economic Growth? Different Nonlinearities for Different Economies. *Journal of Macroeconomics*, 26(3), 519-553.
- North, D. (1991). Institutions. *Journal of Economic Perspectives*, 5(1), 97-112.
- Gwartney, G., & Lawson, R. (2009). Economic Freedom of the World 2007. In *Economic Freedom of the World 2009 Annual Report*. Berlin: Friedrich Naumann Stiftung, 3-23.
- De Haan, J., Lundstrom, S., & Sturm, J.-E. (2006). Market-oriented institutions and policies and economic growth: A critical survey. *Journal of Economic Surveys*, 20(2), 157-191.
- Samimi, A., & Abedini, M. (2012). Control of corruption and inflation tax: new evidence from selected developing countries. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 62, 441-445.
- Miller, T., & Kim, A. (2014). Defining Economic Freedom. In T. Miller, A. Kim, K. Holmes (Eds.), *2014 Index of Economic Freedom: Promoting Economic Opportunity and Prosperity*. Washington: The Heritage Foundation, 19-27.
- Abed, G., & Davoodi, H. (2000). Corruption, Structural Reforms, and Economic Reforms in the Transition Economies. *IMF Working Paper No. WP/00/132*. Washington: International Monetary Fund.
- Mohanty, M., & Klau, M. (2001). What determines inflation in emerging market economies? *BIS Papers No. 8*. Basel: Bank of International Settlements.
- Lee, C.-C., & Wong, S. (2005). Inflationary threshold effects in the relationship between financial development and economic growth: Evidence from Taiwan and Japan. *Journal of Economic Development*, 30(1), 49-69.
- Knack, S., & Keefer, P. (1995). Institutions and Economic Performance: Cross-Country Tests Using Alternative Institutional Indicators. *Economics & Politics*, 7(3), 207-227.

Стаття надійшла до редакції 26.08.2014